

DEPARTAMENTO DE COMPOSICIÓN

ESPECIALIDADE INSTRUMENTOS DA MÚSICA TRADICIONAL E POPULAR

MATERIA: HARMONIZACIÓN E ARRANXOS

É unha materia complementaria á especialidade de instrumentos da música tradicional e popular, ten dous anos de duración nos cursos de 3º e 4º. A descrición desta materia é a seguinte: estudo e práctica dos procedementos para o tratamento da música tradicional y popular, tanto tradicionais como contemporáneos, así como, as súas diferentes instrumentacións típicas.

OBXECTIVOS XERAIS

- Aprender a harmonizar melodías co un bo uso do encadeamento acórdico senso do baixo.
- Coñecer e practicar o funcionamento da harmonía tradicional e modal. Aprender os procedementos básicos de instrumentación, planos sonoros, asociación tímbrica, sentido do baixo e estudo das posibilidades dos diferentes instrumentos en xeral e típicos da especialidade
- Coñecer os diferentes tipos de agrupacións e combinacións instrumentais típicas desta especialidade.
- Crear adaptacións de melodías do repertorio da especialidade, harmonizadas e arranxadas, para as diferentes agrupacións tradicionais e populares típicas da especialidade.

DEPARTAMENTO DE COMPOSICIÓN

ESPECIALIDADE INSTRUMENTOS DA MÚSICA TRADICIONAL E POPULAR

MATERIA: HARMONIZACIÓN E ARRANXOS

CURSO 1º

TRIMESTRE 1º

OBXECTIVOS

- Aprender a harmonizar melodías seguindo os principios básicos do sistema tonal
- Harmonización do sistema tonal tradicional.
- Estudar procedementos básicos de instrumentación.
- Práctica dos procedementos aprendidos.

CONTIDOS

- Estudo dos acordes tríadas e cuatríadas. Funcionalidade dos acordes e principios que rexen o seu uso dentro da tonalidade tradicional.
- Estudo e práctica de enlace de acordes. Cadencias tradicionais.
- Estudo e práctica da modulación, diferentes tipos e xeitos básicos de modular.
- Coñecemento de instrumentos, as súas familias, tesitura, rexistro e afinación.
- Estudo da importancia do sentido do baixo dentro do arranxo.

TRIMESTRE 2º

OBXECTIVOS

- Aprender a harmonizar melodías seguindo os principios básicos de harmonización do sistema tonal tradicional.
- Estudar procedementos básicos de instrumentación.
- Práctica dos procedementos aprendidos creando arranxos e adaptacións de melodías típicas da especialidade.

CONTIDOS

- Continuación do estudo e práctica da modulación.
- Estudo e práctica dos distintos tipos de acordes que amplían a tonalidade. V/V, 6 aumentada, 6 napolitana, modo maior mixto e dominantes secundarias.
- Continuación do estudo dos instrumentos e coñecemento dos diferentes tipos de agrupacións tradicionais e populares ao longo da historia (evolución estilística) e típicas da especialidade.
- Estudo do concepto de acompañamento instrumental. Planos sonoros. Reparto das voces harmónicas. Redobramentos. Cores instrumentais, asociación tímbrica. Estudo da instrumentación das partes intermedias. Equilibrio instrumental

DEPARTAMENTO DE COMPOSICIÓN
ESPECIALIDADE INSTRUMENTOS DA MÚSICA TRADICIONAL E POPULAR

MATERIA: HARMONIZACIÓN E ARRANXOS

TRIMESTRE 3º

OBXECTIVOS

- Aprender a harmonizar melodías segundo os principios básicos de harmonización do sistema tonal tradicional e da modalidade.
- Estudar procedementos básicos de instrumentación.
- Práctica dos procedementos aprendidos creando arranxos e adaptacións de melodías típicas da especialidade.
- Continuación do estudo dos instrumentos e coñecemento dos diferentes tipos de agrupacións tradicionais e populares ao longo da historia (evolución estilística) e típicas da especialidade.
- Profundización no estudo do concepto de acompañamento instrumental. Planos sonoros. Reparto das voces harmónicas. Redobramentos. Cores instrumentais, asociación tímbrica. Estudo da instrumentación das partes intermedias. Equilibrio instrumental.

CONTIDOS

- Profundización e repaso do estudo dos diferentes aspectos do sistema tonal tradicional.
- Estudo da modalidade. Uso, tipos de escalas, formación de acordes e o seu encadeamento típico.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- A avaliación será continua, non entanto, de forma periódica poderanse recoller exercicios ou traballos de realización harmónica.
- Valorarase a capacidade analítica da harmonía, procedementos cadenciais, progresións harmónicas e uso das notas estrañas, así como a formación de acordes triadas e cuatriadas e procedementos contrapuntísticos básicos.
- Valorarase a capacidade de realización harmónica en base a acordes tipo e progresións harmónicas tonais e modulantes dos diferentes estilos estudados.
- Valorarase o coñecemento organolóxico básico dos instrumentos que compoñen as plantiñas estudadas no curso.

DEPARTAMENTO DE COMPOSICIÓN

ESPECIALIDADE INSTRUMENTOS DA MÚSICA TRADICIONAL E POPULAR

MATERIA: HARMONIZACIÓN E ARRANXOS

PROBAS OBXECTIVAS:

Ampliación, suficiencia, xuño e setembro.

- Harmonizarase unha melodía dada e se adaptará para un tipo de agrupación ou formación instrumental proposta polo profesor. A duración deste exercicio será de 5 horas.
- Para a ampliación de matrícula realizaranse dous exercicios, un teórico sobre os contidos conceptuais do curso completo, e outro práctico de harmonización dunha melodía para un tipo de agrupación instrumental proposta. O tempo máximo de ambos exercicios será de 7 horas.

NOTA:

1. - Os alumnos que se presenten á **convocatoria de xuño** e non entregasen os traballos, ou os entregasen incompletos, deberán adxuntalos o día do exame.
2. - Os alumnos que se presenten á **convocatoria de setembro** e non entregasen os traballos en xuño, ou os entregasen incompletos, deberán adxuntarlos o día do exame.
3. - **Os alumnos que non haxan cumprido os créditos** deberán realizar unha proba global, determinada polo Departamento ou polo Profesor, consistente na realización de un ou varios exercicios que comprendan os contidos da materia e nos que o alumno demostre que está capacitado para atinxir os obxectivos establecidos na programación. Asemade, deberán adxuntar os traballos o día do exame.
4. - Aqueles alumnos que realicen a **proba de ampliación** deberán, tamén, presentar os traballos.
5. - O **contido das probas obxectivas** é o que figura na programación de cada unha das materias adscritas ao Departamento.
6. - O **sistema de cualificación** consignarase nos termos de suspenso, aprobado, notable, sobresaínte e matrícula de honra. As **cualificacións serán comunicadas** aos alumnos nas clases y/o mediante certificación (papeleta) da secretaria do Centro.

DEPARTAMENTO DE COMPOSICIÓN

ESPECIALIDADE INSTRUMENTOS DA MÚSICA TRADICIONAL E POPULAR

MATERIA: HARMONIZACIÓN E ARRANXOS

CURSO 2º

TRIMESTRE 1º

OBXECTIVOS

- Aprender a harmonizar melodías segundo os principios básicos de harmonización do sistema tonal tradicional.
- Estudar procedementos básicos de instrumentación.
- Práctica dos procedementos aprendidos.

CONTIDOS

- Estudo dos acordes alterados. Tonalidade cromática.
- Estudo e práctica de enlace de acordes alterados.
- Estudo e práctica dos distintos tipos de acordes por superposición de 3ª.
- Coñecemento de instrumentos, as súas familias, tesitura, rexistro e afinación. Ampliación

TRIMESTRE 2º

OBXECTIVOS

- Aprender a harmonizar melodías segundo os principios básicos de harmonización do sistema tonal tradicional e as novas formacións de acordes.
- Estudar procedementos básicos de instrumentación.
- Práctica dos procedementos aprendidos creando arranxos e adaptacións de melodías típicas da especialidade.

CONTIDOS

- Continuación do estudo e práctica da modulación por acordes alterados.
- Estudo e práctica dos distintos tipos de acordes por superposición de 4ª e 2.
- Continuación do estudo dos instrumentos e coñecemento dos diferentes tipos de agrupacións tradicionais e populares ao longo da historia (evolución estilística) e típicas da especialidade.
- Estudo do concepto de acompañamento instrumental. Planos sonoros. Reparto das voces harmónicas. Redobramentos. Cores instrumentais, asociación tímbrica. Estudo da instrumentación das partes intermedias. Equilibrio instrumental

DEPARTAMENTO DE COMPOSICIÓN

ESPECIALIDADE INSTRUMENTOS DA MÚSICA TRADICIONAL E POPULAR

MATERIA: HARMONIZACIÓN E ARRANXOS
TRIMESTRE 3º

OBXECTIVOS

- Aprender a harmonizar melodías segundo os principios básicos de harmonización do sistema tonal tradicional e da modalidade.
- Estudar procedementos básicos de instrumentación.
- Práctica dos procedementos aprendidos creando arranxos e adaptacións de melodías típicas da especialidade.
- Continuación do estudo dos instrumentos e coñecemento dos diferentes tipos de agrupacións tradicionais e populares ao longo da historia (evolución estilística) e típicas da especialidade.
- Profundización no estudo do concepto de acompañamento instrumental. Planos sonoros. Reparto das voces harmónicas. Redobramentos. Cores instrumentais, asociación tímbrica. Estudo da instrumentación das partes intermedias. Equilibrio instrumental.

CONTIDOS

- Profundización e repaso do estudo dos diferentes aspectos de diferentes sistemas tonais.
- Estudo e práctica da escala de tons.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- A avaliación será continua, no entanto, de forma periódica poderanse recoller exercicios ou traballos de realización harmónica periódicamente.
- Valorarase a capacidade analítica da harmonía, procedementos cadenciais, progresións harmónicas e uso das notas estrañas, así como a formación de acordes tríadas e cuatríadas e procedementos contrapuntísticos básicos.
- Valorarase a capacidade de realización harmónica en base a acordes tipo e progresións harmónicas tonais e modulantes dos diferentes estilos estudados.
- Valorarase o coñecemento organolóxico básico dos instrumentos que compoñen as plantiñas estudadas no curso.
- Valorarase a percepción auditiva e a súa correspondente realización escrita de procedementos harmónicos básicos.

PROBAS OBXECTIVAS:

(Ampliación, suficiencia , xuño e setembro)

- Harmonizarase unha melodía dada e se adaptará para un tipo de agrupación ou formación instrumental proposta polo profesor. A duración deste exercicio constará de 5 horas.

DEPARTAMENTO DE COMPOSICIÓN

ESPECIALIDADE INSTRUMENTOS DA MÚSICA TRADICIONAL E POPULAR

MATERIA: HARMONIZACIÓN E ARRANXOS

- Para a ampliación de matrícula realizaranse dous exercicios, un teórico sobre os contidos conceptuais do curso ao completo, e outro práctico de harmonización dunha melodía para un tipo de agrupación instrumental proposta. O tempos máximo destes dous exercicios será de 7 horas.

NOTA:

1. - Os alumnos que se presenten á **convocatoria de xuño** e non entregasen os traballos, ou os entregasen incompletos, deberán adxuntalos o día do exame.
2. - Os alumnos que se presenten á **convocatoria de setembro** e non entregasen os traballos en xuño, ou os entregasen incompletos, deberán adxuntarlos o día do exame.
3. - **Os alumnos que non haxan cumprido os créditos** deberán realizar unha proba global, determinada polo Departamento ou polo Profesor, consistente na realización de un ou varios exercicios que comprendan os contidos da materia e nos que o alumno demostre que está capacitado para atinxir os obxectivos establecidos na programación. Asemade, deberán adxuntar os traballos o día do exame.
- 4.- O **contido das probas obxectivas** é o que figura na programación de cada unha das materias adscritas ao Departamento.
5. - O **sistema de cualificación** consignarase nos termos de suspenso, aprobado, notable, sobresaínte e matrícula de honra. As **cualificacións serán comunicadas** aos alumnos nas clases y/o mediante certificación (papeleta) da secretaria do Centro.

METODOLOXÍA E RECURSOS

Bibliografía:

- Principios de orquestación (2 vol.). Rimsky-Korsakof. Ricordi. Buenos Aires
- Orquestación de W. Piston . Ed. Real Musical
- La música clásica de Philip Downs
- Formas de sonata de Charles Rosen
Ed. Span Press Universitaria
- La armonía del siglo XX de V. Persichetti.
Ed. Real Musical
- Armonía de Walter Piston
Ed. Span Press Universitaria 98
- Tratado de contrapunto tonal y atonal de J. García Gago
Ed. Clivis
- Análisis del estilo musical de Jan LaRue.
Ed. Span Press Universitaria 1998
- Tratado de armonía de Joaquín Zamacois. Libro III.
Ed. Span Press Universitaria.
- Tratado de armonía de A. Shöenberg.
Ed. Real Musical.
- Contribuciones al estudio de la modulación de Max Reger.
Ed. Real Musical.
- Armonía de Walter Piston.
Ed. Labor.

DEPARTAMENTO DE COMPOSICIÓN

ESPECIALIDADE INSTRUMENTOS DA MÚSICA TRADICIONAL E POPULAR

MATERIA: HARMONIZACIÓN E ARRANXOS

- Armonía de Diether de la Motte.
Ed. Labor.

Cancioneros:

- Cancionero Musical de Galicia. Casto Sampedro y Folgar. Ed. La Voz de Galicia S.A.
- Cantos e bailes populares de España. J. Inzenga. Unión Musical Española Editores.
- Folklore musical de Melide. Xesús Bal y Gay e Eduardo Martínez Torner.
- Cancionero galego. Xesús Bal y Gay e Eduardo Martínez Torner.
- Otros cancioneros populares.

Agrupamentos

- Grupos de 10/1 unha vez por semana 1 hora e 30 minutos cada sesión de clase

Espazos

- Aulas de 25 A 30 metros cadrados

Materiais

- Material discográfico e partituras
- Equipos de Audio (un por cada clase)
- TV e Vídeo
- Ordenadores (un por cada clase) e software musical
- Impresora e Scanner
- Un módulo de sons
- Un teclado mestre
- Un piano (un por cada clase)
- Mobiliario: encerados por clase, armarios, cadeiras con pala, mesa e cadeira para o profesor, papeleira, percheiro.

Actividades

- Lectura de obras ou fragmentos (adaptados aos contidos do curso)
- Análise das mesmas
- Realización de traballos monográficos
- Audición de obras de diferentes épocas referidos aos contidos do curso
- Asistencia habitual a Concertos
- Visualización de obras en vídeo que dalgún modo poidan estar relacionadas cos contidos de estudio
- Asistencia a cursos monográficos relacionados cos contidos